"Yabancı Sermaye'yi faydalı kılabilmek"

"Yalnızca, 'yabancı sermaye girişi iyidir' diyen, tek cümlelik bir yabancı sermaye politikası, dünyanın hiçbir ileri ülkesinde mevcut değildir. Yabancı olsun da kim gelirse gelsin demek yerine, rekabet gücümüze katkıda bulunabilecek yabancı yatırımların çekilmesi gerekmektedir"

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU
TOBB Başkanı

Doğrudan yabancı sermaye girişi 50 yılda, 20 milyar dolar iken, sadece son 2,5 yılda 30 milyar dolar sermaye girişi yaşandı. Bu yılın ilk yarısında 12 milyar dolar seviyesine geldi. Son üç yılda dış kaynak sadece miktar olarak artmadı, kalitesi de arttı; doğrudan yatırımların payı büyüdü.

Ancak sıkça eleştiri konusu olduğu gibi, doğrudan yatırımlar ilave bir üretim kapasitesi yaratmaktan çok, kamu ve özel kesime ait mevcut kapasitenin satın alınması şeklinde gerçekleşti. Bunun doğal olduğunu kabul etmek zorundayız; dış kaynak çeken bütün ülkelerde öncelik özelleştirmeden başlayarak mevcut işletmeleri devralmaya yönelmiştir. Ancak, yatırım ortamı geliştiği sürece bundan sonra sıra sıfırdan yatırım girişlerine gelecektir.

Türkiye tasarruf açığı olan yani yeterli sermaye birikimine sahip olmayan bir ülke. Üstelik aynı zamanda her yıl 700 bin kişi istihdam piyasasına giriyor. Sadece bunlara istihdam için gerekli yatırım tutarı en ez 35 milyar dolar. Bunun haricinde yaklaşık beş milyon kişi de işsiz. Bunlar için 250 milyar dolar yatırım yapmaya ihtiyaç var.

Demek ki bir defa bu yatırım açığını kapatmak için, doğrudan yabancı sermayeyi çekmemiz gerekiyor. Biz Türkiye'de kurulmuş her şirketi, ortakları ister yerli ister yabancı olsun, Türk şirketi olarak görüyoruz. Bu konudaki ayrım da yerli-yabancı değil, Türkiye'de üretim yapan-yapmayan şeklinde olmalıdır.

Çağımızın şartlarında artık yabancı yatırımların, yabancı şirketlerin önemi de değişime uğramıştır. Türkiye'nin daha fazla bilgiye dayalı, ileri teknoloji getiren yabancı yatırımları çekmesi, yerel şirketlerimize de önemli katkılar yapabilecektir. Devir doğrudan yabancı yatırımlardan korkma devri değildir.

Ama yalnızca, "yabancı sermaye girişi iyidir" diyen, tek cümlelik bir yabancı sermaye politikası, dünyanın hiçbir ileri ülkesinde mevcut değildir. Yabancı olsun da kim gelirse gelsin demek yerine, rekabet gücümüze katkıda bulunabilecek yabancı yatırımların çekilmesi gerekmektedir.

Yabancı sermayeye olumsuz bakanlar çoğunlukla elimizdeki tesisleri yabancıların almasını istemiyorlar. Bu yaklaşım kuşkusuz geçmişin izlerini taşıyor. Osmanlı İmparatorluğu'nun batışında kapitülasyonlar ve dış borçlanmaların etkisi bilinen bir gerçek. Dolayısıyla bu açıdan bakıldığında yabancı sermayeye ve dış borçlanmaya soğuk durması da çok doğal. Üstelik bu bize özgü bir tavır da değil.

Özellikle 80'lerde ellerinde büyük fonlar biriken Japon şirketleri, İngiltere ve ABD'de şirket satın aldıklarında, Amerikalılar ve İngilizler de benzer tavrı ortaya koymuşlardı. Esasen burada önemli olan tesislerin satılması değil, o tesisleri satanların aldıkları bedeli ne yaptıkları. Eğer o paraları alan yerli sermayedar, o parayla yeni tesisler kuruyor ya da benzeri yatırımlar yapıyorsa, bu alım satım ülke için müthiş yararlı bir gelişmedir. Bir yandan cari açığı kapatmanın yanı sıra, bir yandan da yeni yatırımlara, yeni istihdam alanlarına yol açıyor demektir.

Türkiye 1996'dan itibaren AB ile tüm sanayi ürünleri içinde tam rekabet halindedir. Hiçbir şekilde gümrük vergisi, resmi, harcı olmadığı gibi, bunlarla eş etkili tüm tedbirler kalkmıştır. Sıfır gümrükle ve hiçbir miktar kısıtlaması, yani "kota" olmadan Türkiye'ye AB sanayi ürünleri girebilmektedir. Sırf gümrük birliği nedeniyle batan bir sektör var mı? Yanlış yatırım veya başka yanlış politikalar nedeniyle çok güç günler geçirdiğimiz doğrudur. Ancak, bunları Gümrük Birliği temeline dayandırmak doğru olur mu? Sanmıyorum. Bakınız Gümrük Birliği öncesi, 1995'de en çok çekinilen sektör, otomotiv sektörüydü. Şimdi en hızlı ihracatı artan sektör oldu. En çok umutlanılan tekstil sektöründe arzulanan gelişme pek olamadı. Tabi artık yüksek teknolojiye yönelmemiz, katma değeri yüksek ürünlere yönelmemiz şart. Tekstilde marka yaratmak, pazarlamada yeni yöntemler ortaya koymak zorundayız.

Rekabeti hissetmeyen, kendi çevresiyle kapalı bir ortamda kalan hiçbir sektörün gelişmesi mümkün değildir. Türk sanayisi yabancı şirketlerle rekabette başarılı olmuştur. Yeni teknolojiler almış, dış rekabete açılmış, bunu sayesinde AB pazarlarında da önemli paylar edinmiş sanayi işletmelerimiz var.